

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. II. Quomodo intentio bonitatem vel malitiam refundat in electionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO SECUNDA.

Quomodo intentio bonitatem vel malitiam refundat in electionem.

I. Electio ex intentione mala procedit est mala.

QUÆRITUR Tertio: utrum electio orta ex fine seu intentione mala, sit mala? Respondetur affirmative, si nimirum electio in medium feratur ad illum finem obtinendum, seu in medium, ut aiunt, formaliter ut medium, hoc enim est velle illud ut utile, seu ut conducit ad finem illum inhonestum, & ut illius executivum. Unde hic & nunc talis actio est inhonesta, esto ex alio motivo potuisset fieri honesta: ut si quis nocte excubet ad furandum, quod si ad orandum, vel ægroti curam gerendam fecisset, vigiliæ fuissent honesta. Deinde hoc idem ostendi videtur ex illo Christi Matthæi 6. versu 23. Si oculus tuus (id est intentio tua) nequam fuerit, totum corpus tuum (id est actiones omnes inde secutæ) tenebrosus erit. Si vero ulterius actus electionis habeat propriam malitiam, tunc habebit in his circumstantiis duplicem, vt si quis furctur ut habeat quo se inebriet, vel fornicetur.

Ex dicitur sine actus redditur honestus vel inhonestus.

II. Non eodem modo semper se habet electio ad finem bonum, sicut ad finem malum.

Quod diximus de electione in ordine ad finem malum, verum est ex parte de electione mediæ in ordine ad finem bonum: ex parte inquam; nam sicut electio finis mali vel indifferentis ad finem malum est mala, ita electio mediæ boni vel indifferentis ad finem bonum est bona: at verò non sicut electio mediæ aliàs boni ad finem malum est mala, ita electio mediæ mali ad finem bonum est bona, sed mala; nec enim licet facere mala ut eveniant bona: corum quippe damnatio, inquit Apostolus ad Romanos 3. v. 8. qui ita faciunt iusta est.

III. Minimum peccatum ob nullum quantumvis maximum bonum, est ad mittendum.

Nunquam itaque quod absolute & in omnibus circumstantiis malum est, sub quocumque prætenu finis quantumlibet boni facere licet, nec minimum peccatum veniale pro totius etiam mundi salute committere, sed electio illa simpliciter erit mala, malum quippe, ex quolibet defectu. Verum est quidem, id quod aliquin esset peccatum, posse subinde ratione magnæ necessitatis, vel utilitatis amittere suam malitiam, & licite fieri, sicut licite occiditur homo in bello iusto. Quod ergo dicimus est primò, nunquam ratione solius intentionis bonæ aliquid, aliàs malum, posse licite fieri; nec enim in exemplo proximè allato ideo occisio hominis est licita, quia is qui occidit habet bonam intentionem; nam licet mala intentione faceret adhuc esset res illa in se licita, sed quia mutantur circumstantiæ sub quibus prohibetur hominem occidere. Deinde dicimus aliqua ita esse intrinsecè mala, ut nullo modo vel necessitate honestari possint; qualia sunt mentiri, blasphemare &c.

Hominis occisio in quibusdam circumstantiis est licita.

IV. Differentia intentionis respectu electionis bona & mala.

Dices: sicut Christus Matth. 6. v. 23. dicit, Si oculus tuus nequam fuerit, totum corpus tuum tenebrosus erit, ita v. 22. ait Si oculus tuus simplex fuerit, totum corpus tuum lucidum erit: ergo sicut intentio mala reddit electionem malam, ita econtrà intentio bona reddet electionem bonam. Respondetur Christum hoc loco reprehendere hypocritas, qui operationes alioqui bonas pravâ intentione vanæ gloriæ corrumpebant, ut scilicet viderentur ab hominibus: his proinde nihil deerat ut actiones essent bonæ præter intentionem, quæ sola in se erat mala, cum actiones secundum se essent bonæ. Hinc tamen non sequitur posse intentionem bonam honestare actiones malas, cum illic sermo tantum esset de actionibus ex se bonis. Existimo nihilò

Diffin illud Christi: Si oculus tuus simplex fuerit, totum corpus tuum lucidum erit, prolutum ab eo fuit contra hypocritas.

R. P. Comptoni Theol. Scholasti. Tom. I.

minus bonam intentionem & finem, malitiam malæ electionis minuire; qui enim malum solum propter bonum aliquem finem appetit, signum est non ita erga malum affici, sicut afficeretur alter, qui sine eiusmodi intentione illud amplecteretur.

SECTIO TERTIA.

Alia quadam de bonâ vel mala intentione & electione.

QUÆRITUR quartò, utrum quando quis eligit medium in ordine ad finem, possit electio illa non solum accipere honestatem a fine, de quo non videtur dubium; sed etiam habere honestatem propriam ipsius mediæ: utrum scilicet possit quis velle actum obedientiæ aut alterius virtutis ex motivo charitatis, nempe ut placeat Deo, & simul ob peculiarem illius virtutis honestatem.

I. An electio honestatem habere possit a medio.

Probabilius mihi videtur id non repugnare, sicut eadem medicina & utilis esse potest ad sanitatem, & simul gustui delectabilis ob dulcedinem, unde & propter utilitatem expeti potest in ordine ad sanitatem, & ratione dulcedinis amari propter se. Idem ergo erit in præsentia, sicque actus ille obedientiæ in quantum fit ex motivo charitatis, propter illum finem amatur, seu ut ad illum consequendum est utilis, estque electio; in quantum vero ob propriam, quam in se habet honestatem res expetitur, est intentio.

II. Eadem medicina & propter sanitatem expeti potest, & propter se.

Dices: si actus ille obedientiæ propter aliud & simul propter se ametur, ergo amatur dependenter & independenter ab alio. Hic esse potest quæstio de nomine; si enim per amari independenter ab alio, intelligatur quòd actus non feratur in objectum illud adæquatè propter aliud, sed etiam propter honestatem sibi intrinsecam, hoc sensu & dependenter amatur, & independenter ab alio: si verò per amari independenter, intelligat quis ita amari propter se ut non etiam ordinetur ulterius, seu non ametur propter aliud, falsum est amari independenter ab alio; particula enim non implicite in hac voce inclusa, cum sit malignantis naturæ, ut aiunt, negat omnem dependentiam.

III. Declaratur quo sensu amari aliquid possit dependenter & independenter ab alio.

Tandem notanda natura hujus intentionis: si enim ita feratur in actum obedientiæ propter honestatem obedientiæ, ut licet non esset in eo utilitas illa seu referibilitas ad charitatem, adhuc eum amaret & eliceret, tunc censetur simpliciter amari propter se, & independenter ab alio, cum dependentiâ tantum secundum quid: econtrariò verò si ametur simpliciter propter finem charitatis seu placendi Deo, ita ut nisi esset in eo hæc utilitas, hic & nunc actus ille non eliceretur, censetur amari simpliciter propter aliud. Tertio ita elici potest hic actus; ut utraque ratio inadæquatè solum concurrat, seu moveat ex parte, adeoque ambæ simul integrent unum motivum totale, tunc autem nec propriè dici potest amari simpliciter, dependenter nec independenter ab alio, sed dependenter partim, partim independenter. Quarto denique ita fieri potest intentio, ut æqualiter & adæquatè terminetur actus ad utrumque motivum, honestatem scilicet obedientiæ & charitatis, ita nimirum, ut si motivum charitatis hic & nunc deesset, actus tamen obedientiæ eliceretur, & in hoc casu amatur & independenter ab alio & dependenter, juxta dicta numero præcedente.

IV. Intentio illa quatuor modis ferri potest in rem intentam.

Intentio interdum æqualiter partim ferri in utrumque motivum.

Quæritur quintò, utrum intentio bona vitari possit ex pravâ electione. Variis modis potest res

V. Possit intentio bona, ex pravâ electione vitari.